Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
„LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ число 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 27-го ГРУДНЯ 1919. Ч. 154. — VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, DECEMBER 27, 1919. No. 154.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕЛОМИЛИ БОЄВИЙ ФРОНТ ДЕНІКІНА

Савєтські війска зближають ся до побережа Чорного моря.

ЛОНДОН, 23. грудня. — Воєнне бюро доносить на підставі одержаних вістий, що савєтські війска переломили боєвий фронт ген. Денікіна і посувають ся скорим кроком в напрямі побережа Чорного моря.

АРМІЯ ДОБРОВОЛЬЦІВ ЗОВСІМ ВІДТЯТА.

Одинокий вихід для неї утікати на румунську територію.

ЖЕНЕВА, 24. грудня. — Відворот армії добровольців ген. Денікіна зовсім відтятий, як се доносить телеграма з Букарешту.

Телеграма додає, що одиноким виходом для армії добровольців є утікати на румунську територію.

Військова сила ген. Денікіна складаєть ся з трох головних армій: армія добровольців (на Україні), армія донська (в Донщині) і армія кавказька (над Волгою). Головна кватира ген. Денікіна находить ся в Таганрозі.

Армія добровольців становила ліве крило боєвого фронту Денікіна. При помочи скорого наступу большевицьких війск з Харкова на полудне в напрямі Чорного моря вдало ся їм перетяти боєвий фронт Денікіна, відділюючи армію добровольців від донської.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗБИЛИ ВІЙСКА ГЕН. МАМОНТОВА І ГЕН. ЧЕЛНОКОВА.

Ген. Челноков поляг у битві.

ЛОНДОН, 24. грудня. — Большевики здобули 15 гармат і взяли в полон 1000 коний і 300 жовнірів, розбивши війска ген. Мамонтова і ген. Челнокова в околиці Сторонінска (?), як се доносить нинїшна бездротна телеграма з Москви.

Телеграма додає, що в битві полягло „поверх тисяч козаків, між тими ген. Челноков".

БОЛЬШЕВИКИ В КИЄВІ ПОКАРАЛИ СМЕРТИЮ ЧОРНОСОТЕННОГО МИТРОПОЛИТА АНТОНІЯ.

Армія Денікіна не дістає оружа і амуніції.

(Після кореспонденції **Генри Дж. Смит**).

ПАРИЖ, 24. грудня. — Армія ген. Денікіна, яка недавно була приневолена опорожнити Київ і Харків, посуваєть ся тепер на обох крилах знова наперед, як се доносять телеграми, які одержав тутешний амбасадор всеросійського правительства, Василь Маклаков.

Війска ген. Денікіна числять під теперішну пору 350.000 людий на боєвім фронтї, однак з того 300.000 не має зоруженя.

До Парижа надійшли грізні вісти про криваві насильства, яких допускають ся большевики в Харкові і Києві. Між тими є вістка про спалене на смерть архиепископа київського, Антонія. Хоч ті вісти не є урядово потверджені, вони заслугують на віродостойність.

Опорожнене Харкова було переведене без великих втрат. Війскам ген. Денікіна вдало ся уратувати воєнні матеріяли і великий склад відділу Американського Червоного Хреста.

Представники ген. Денікіна одержали осторогу, щоби вони з резервою приймали вісти про його упадок. Причинами відвороту війск ген. Денікіна є:

1. Брак зоруженя; ген. Денікін є всилї зоружити заледви одну пяту або шесту часть своєї армії. Через те є також для нього річею неможливою вислати сильнїйші відділи для скріпленя всїх боєвих фронтів.

2. Ген. Денікін має великі трудности в удержаню і утвореню сильних резерв.

3. Большевики мають спромогу кинути проти ген. Денікіна свої війска з фронту Колчака і Юденича.

У воєнних операціях в полудневій Росії боєвий фронт є дуже гнучкий. Тому відворот не мусить означати зараз невдачу, але часто може бути стратеґічним маневром. Ген. Денікін бореть ся на довгім фронтї і уживає у своїх операціях часто кінноти. Крім того він мусить числити ся зі становищем населеня в занятих територіях.

Як довго армія ген. Денікіна є послушна і незломна, так довго прихильники ген. Денікіна не приписують його невдачам дуже великого значіня.

Тутешна російська амбасада доносить, що ґенерал Денікін видав дуже строгий наказ проти погромів Жидів. Ген. Денікін не заперечує погроми, але заявляє, що головною причиною погромів є традиційний антисемітизм в полудневій Росії і нерозумне поступоване самих Жидів.

Прихильники ген. Денікіна заявляють, що ген. Денікін видав строгий наказ тяжко покарати винних в погромах. Вісти з инших жерел доносять, що війска ген. Денікіна, опорожнюючи Київ, вимордували 5.000 до 6.000 Жидів.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, орґанізаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої орґанізації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаєть ся до відома, що на підставі ухвали 3. річного засїданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаєть ся нових членів до Українського Народного Союза в місяцях

ГРУДНИ, СІЧНИ І ЛЮТІМ

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запавшої ухвали.

Длятого Н.Н. Секретарі і Орґанізатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяції для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА

проти відданя східної Галичини під 25-лїтну опіку Польщі.

ВАШИНГТОН, 25. грудня. — Представник Української Народної Республики, Юліян Бачинський, вислав на руки державного секретаря Ленсінґа меморандум, в якім протестує проти рішеня головної ради в Парижи, яка признала Польщі мондаторську власть на протяг 25 літ над східною Галичиною, якої 65% населеня належить до української народности.

Покликуючи ся на право самовизначеня, як се говорить ся в протестї, 3½ міліона Українців у східній Галичині проголосили через своє законодатне тіло бажане злучити ся з давними українськими провінціями полудневої Росії, які є тепер звісні під назвою Української Народної Республики.

Вже сам факт, що мандат над східною Галичиною зістав обмежений на протяг 25 літ, вказує на сумнївність сього права Польщі. На доказ, що Поляки вже надужили їм признану власть, Бачинський наводить польські насильства, як переслїдуванє української мови і преси та замкнене всїх українських шкіл.

У своїм меморіялї Бачинський заявляє між иншим:

„Правительство і нарід, які я маю честь заступати, є тої гадки, що повисше наведене рішенє головної ради не є анї справедливе анї розумне.

„Воно не доведе до помиреня, спокою, свободи і щастя анї до сотвореня і утриваленя сильної і тривалої Польщі.

„Противно, воно доведе до постійної боротьби і війни та до продовженя ярма для українського народа. Воно витворить тісамі условя, які безсумнївно довели до упадку давної польської держави, а які тепер доведуть до неминучого упадку нової польської републики.

„З тих отже причин моє правительство вносить як найсильнїйший протест проти відданя українського народа в неволю Поляків, давних і новочасних гнобителів".

ПОМІЧ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ З ЛЯЦЬКОЇ НЕВОЛІ.

Українська Федерація в Америці вислала на сю ціль $20.000.

ВАШИНГТОН, 24. грудня. — Українська Федерація в Америці призначила жертву в сумі 20.000 долярів, яка буде ужита Американським Червоним Хрестом при співділаню Українського Запомогового Комітету у Львові на запомогову акцію між Українцями, які находять ся в таборах полонених в Польщі, як се доносять нині з головної кватири Товариства Червоного Хреста.

Сі гроші становлять частину фондів, призбираних Федерацією дня 21. цьвітня 1917 р., котрий то день був назначений президентом Вілсоном на збиране жертв на поміч Українцям.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(Після старокраєвих українських газет).

Причини поступку Галичан.

З Букарешту доносять під датою 21. падолиста про причини невдач на українському фронтї. Вожд галицької армії, ген. Тарнавський, підписав умову з представниками Денікіна, на основі якої ціла галицька армія переходить під прикази Денікіна. З огляду на се, що ген. Тарнавський не мав повновласти до ведення переговорів з Денікіном, видав головний отаман Петлюра спільно з президентом др. Петрушевичем приказ арештовання Тарнавського і віддання його під воєнний суд. **Галичани мотивували свій крок угодовим становищем Петлюри супроти Польщі.** Політику галицьких Українців ціхує непоборима ненависть до Польщі. Переходячи на сторону Денікіна сподівають ся Галичани, що Денікін спільно з ними піде походом на східну Галичину і віддасть їм її в заряд у федерації з Росією.

Договір Команданта Галицької Армії з військовими представниками Денікіна.

Камінецька „Україна" з 10-го падолиста с. р. подає осьякий текст договору Команди Галицької Армії з представниками Денікіна:

24-го жовтня ст. ст., 1919, Зелїзнича Станиця Зятківці: Предсїдатель Комісії — полковник Ген. Штабу Дубяго. Члени: Полковник Генерального Штабу Самборський і Коновалов. Повновласники Начальної Команди Галицької Армії: отаман генерального штабу Альфонс Ерле, майор Омелян Лисняк і сотник Осип Левицький.

Після провірки повновластий виясняєть ся:

1) Повновласть представників добровольчої армії установлена на основі личного приказу Команданта війск Новоросійської Области ген.-чет. Шіллінґа.

2) Повновласть представників Галицької Армії видана Начальним Командантом Галицької Армії ген.-майором Тарнавським з дня 5. падолиста н. ст., 1919 р. № 6897.

Постановляєть ся:

1) Галицька армія переходить в повнім своїм складі із запільними уладженнями, складами і зелїзнодорожним майном на сторону російської добровольчої армії і піддаєть ся в повне розпоряджене головного Команданта зоружених сил Півдня Росії, під сю пору Команданта війск Новоросійської Области.

2) Галицька армія підчас перебування під щойно зазначеною Командою не буде направлена до боротьби проти находячої ся на фронтї армії Петлюри, а до хвилї одержання осібних поручень відводить ся її у запілле.

3) Галицьке Правительство хвилево з огляду на брак території застановлює свою діяльність і переходить під покров російської добровольчої Команди. До часу визначення місця його осїдку переселить ся галицьке правительство до Одеси, куди негайно виїдить.

4) При Висшім Штабі Галицьких війск будуть приділені представники російської добровольчої Команди в цїли вирішення на місци виникаючих питань оперативного, адміністративного і господарського характеру.

Висший Галицький Штаб висилає до Штабу Новоросійських війск для звязку офіцирів в числї, яке визначить Командуючий Новоросійськими війсками.

5) Сей протокол входить в життє в дни його підпису. Від сього дня Галицька Армія виповнює всі розпорядки Добровольчої Команди.

6) Галицька Армія починає 25-го жовтня (ст. ст.) с. р. з'осереджувати ся в районї Погребище-Липовець.

7) Питання, підняті Галицькими представниками, доторкаючі внутрішного життя Галицької Армії і права зносин Галицького Правительства з закордонними державами, остають ся нерішеними до часу одержання вияснення від ґенерала Денікіна. Для сеї цїли Галицька делеґація виділивши одного представника для вручення сього протоколу Головній Галицькій Командї, других двох представників висилає в Одесу у Штаб війск Новоросійської Области.

8) Для полекші взаїмних зносин, обовязують ся обі сторони вже зараз перевести спільну телеграфічну звязь апаратами Морзе, причім звязь до місцевости Липівці установлюють добровольці, а далї до Винниці Галичани.

Слїдують підписи:

Предсїдатель Обєднаної Комісії: Полковник Ґенерального Штабу **Дубяго.**

Члени: Полковник Ген. Штабу **Коновалов,** Полк. Генер. Штабу **Самборський,** Майор Ген. Штабу **А. Ерле,** Майор **О. Лисняк,** Сотник **Осип Левицький.**

Уповновласнений Головнокомандуючим зоруженими силами Півдня Росії ґенералом Денікіном отсей протокол Ст. Зятківці, 24-го жовтня (ст. ст.) 1919 р.

Командуючий війсками Новоросійської Области: ген.-четар **Шіллінг.**

В справі останнїх подій на Україні.

ВІДЕНЬ, 25. падолиста. — З найбільше авторитетного жерела доносять до **віденського тижневника „Український Прапор":** З огляду, що тутешне **Українське Пресове Бюро** у своїм звідомленню з 24. падолиста при обговорюванню останнїх подій на Україні заосмотрює їх увагами, які у неосьвідомленої частини нашої й чужої суспільности можуть викликати фальшиві і несправедливі думки про галицьку армію і її команданта ген. чет. Тарнавського, вважаємо вказаним зазначити, що міродатні українські круги у Відни не одержали доси жадного автентичного представлення поданих подій і тому висловлений Пресовим Бюром погляд являєть ся хиба приватною думкою його керманичів, що опирають ся тільки на нескотрольованих поданнях принагідних інформаторів, — тимбільше, що згадане Бюро вже від довшого часу з нашими міродатними кругами не удержує безпосердних звязків і не може вважати себе покликаним до передавання думок всїх міродатних українських сфер.

Одночасно заявляємо, що по одержаню автентичних інформацій не занедбаємо подати до публичного відома представлення справжнього стану річий, що повів до відомих подій, представлення, яке єдино дасть спромогу безстороннього і вичерпуючого суду про мілїтарний вчинок галицької армії чи її командантів.

Але вже на основі дотеперішних автентичних інформацій можемо рішучо ствердити, що в основі поданого виступу галицької армії не може бути бесїди про жадну „зраду, поповнену на цїлій українській армії за її плечима" — бо обі частини нашої армії, найшовшись наслїдком причин, про які ще буде ширше мова, в крайно важкім положенню, яке вони не однократно й від довгого часу, не закриваючи нічого, представляли всїм децидуючим правительственним чинникам, **одержали від Директорії, Диктатури і Правительства в останних тижнях дозвіл на веденнє переговорів з головною командою добровольчої армії.** А чи в поданім дозволї команда галицької армії свою повновласть переступила і наскільки, та чи з тої причини може її стрінути важкий закид мілїтарної зради і чи сей закид в основі оправданий, про се, як сказано, можна буде судити щойно після надходу автентичних інформацій.

В Кождім разї вважаємо обовязком совісти супроти національного героїзму нашої армії, яка в безпримірно важких обставинах стільки місяців проливала кров за нашу державну самостійність, отже ділом засьвідчувала перед сьвітом свою геройську сомопосьвяту — здержатись зі всякими нечувано кривдячими закидами в родї пущених у сьвіт згаданим Пресовим Бюром.

У хвилї національного нещастя, яке на всїх нас однаковим тягарем налягає, вважаємо ще більше як досї вказаним: Задержання народного достоїнства і дисциплїни, що одинокі всилї вивести наш народ і нашу національну справу з того важкого але не безвихідного положення, в якім вона сьогодня найшла ся.

Жінка Петлюри й член Директорії Швець в Кракові.

КРАКІВ, 23. падолиста 1919. — Польська краківська преса подає, що в Кракові находить ся в переїзді до Праги жінка Петлюри, Ольга, враз зі своєю дочкою. В її окруженню находить ся український дипльоматичний куріер В. Бень зі жінкою і Ст. Скрипник. Крім сього іде також на захід член Директорії проф. Федь Швець зі секретарем Гр. Шевченком (?).

Як Поляки оправдують занятє Каменця.

Польські часописи подають за причину занятя Каменця страх перед большевиками. Польські війска заняли область подільської губернії по лінію Каменець-Проскурів. Армія Денікіна — по їх звідомленям — також розбита.

Петрушевич втїкає за кордон.

„Куріер Львовскі" повідомляє, що диктатор Петрушевич покидає Каменець. Він звернув ся до міністра закордонних справ, щоб йому і його співробітникам видано пашпорти.

В РОСІЇ.

МИР МІЖ САВЄТСЬКОЮ РОСІЄЮ І ЕСТОНІЄЮ ЗАПЕВНЕНИЙ.

Савєтське правительство відступило від своїх первісних домагань.

СТОКГОЛЬМ, 24. грудня. — Вісти, які одержано з Дорпату, доносять, що кождої хвилї треба надіяти ся підписаня мирового договору між савєтською Росією і Естонією. Савєтське правительство згодило ся відступити від деяких своїх первісних домагань.

Сподіють ся, що савєтське правительство сповнить також і домаганя Литовців і Латишів, скоро лише переговори розпічнуть ся.

Розєм між большевиками і Естонцями.

ДОРПАТ, 23. грудня. — Нинішний урядовий звіт доносить, що між естонськими і большевицькими делеґатами на конференції в Дорпаті прийшло до згоди в справі границі і війскових ґарантій. В звіті говорить ся, що обі сторони ще в ночи підпишуть „тимчасовий розєм".

В урядових кругах естонських панує переконане, що між Естонією і савєтською Росією прийде в дуже близкій будучности до підписаня мира. Большевики виявили готовість поробити уступства як в справі границї так в справі війскових ґарантій.

Після оцінки Естонців большевицька армія на боєвім фронтї Нарва-Псков числить около 100.000 жовнірів.

Естонія зобовязуєть ся дати від себе запевнене, що вона не допустить більше щоби з естонської території переводжено новий наступ на Петроград.

Загальне переконане у делеґатів обох держав є, що мир буде підписаний. Обі сторони погодили ся вже щодо всїх важнїйших условий мира.

Союз Литви з Латвією.

СТОКГОЛЬМ, 24. грудня. — Литовське і латиське правительства підписали нині в Ковні угоду в справі війскового оборонного союза обох держав проти всяких заграничних наїзників.

Сподіють ся, що до сього союза вступить опісля також й Естонія, хоч естонські війска находять ся декуди на латиській території.

Аліянти скликують представників пограничних держав на нараду.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 24. грудня. — За старанями аліянтів латиське правительство візвало Литву, Польщу, Естонію і Фінляндію вислати своїх представників на день 4. січня на спільну нараду.

На нарадї мають бути обговорені способи співділаня з Естонією на случай наступу большевиків.

200.000 полоненим на Сибіри грозить смерть.

ЖЕНЕВА, 24. грудня. — Товариство міжнародного Червоного Хреста вислало відозву в справі ратованя полонених на Сибіри. 200.000 полонених, переважно Австрійців і Угрів, жиє без даху і майже без одїжи та поживи. Заразливі недуги прорідили вже сильно ряди полонених. Сам тиф забрав 12.000 жертв в таборі полонених в Троїтск, де містило ся 16.000 бранців.

На перевезене полонених домів треба 225 міліонів франків. Товариство Червоного Хреста взиває до скорої акції, бо в противнім случаю всі вони згинуть, заки прийде поміч.

Англійський посол поїхав засягати ради у свого правительства.

ЛОНДОН, 24. грудня. — Джеймс О. Ґрейді, який яко представник Англії провадив з большевицьким представником в Копенгаген переговори в справі виміни полонених, повернув до Лондону, щоби засягнути інструкцій щодо дальших переговорів.

В АЗІЇ.

Революта проти Англійців в Сирії.

ЦАРГОРОД, 25. грудня. — Ґрізні вісти одержано з Дамаска (Сирії), де прийшло до поважних заворушень з причини ґенерала Кассіма, головного команданта сирійських народних війск.

Англійські власти видали пересторогу, щоби чужинці виїздили з міста.

НА УГОРЩИНІ.

„Білий терор" на Угорщині.

БЕРЛІН, 24. грудня. — В німецьких соціялістичних часописях „Форвертс" і „Фрайгайт" був поміщений поклик до працюючих кляс всїх країв, а передовсім до робітників в державах аліянтів, щоби вони „домагали ся від своїх правительств покінченя білого терору на Угорщині".

Відозву підписав головний уряд німецько-австрійської соціял-демократичної партії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City. N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДО БРАТІВ І СЕСТЕР ЗА ОКЕАНОМ!

(Відозва зі старого краю до Українців і Українок в Злучених Державах, Канаді і в Бразилії).

Українці і Українки! Братя і Сестри — сі, що Вас доля вигнала з рідної країни шукати за морем талану як і сі, що Вас українська мати видала на сьвіт як кров з крови і кість із кости українського народу там, далеко, за широким морем, в простороій Америці — послухайте голосу розпуки, що несеть ся до Вас за море з широкополої, кровю і пожаром залитої України; відкрийте вразливе ухо для сього серце розриваючого ридання, що пливе до Вас, за океан з грудий многострадальної, замученої і закатованої Галичини та Холмщини.

Братя і Сестри в Америці! Ви, що працюєте в чорних челюстях пенсилвенійських майнів чи в огненних печах Карнеґія; що потом зливаєте плянтації полудня чи степи заходу; що плугом краєте канадійську цілину або корчовиско пралісів Парани, вислухайте нас!

Ваш рідний край Галичина і Холмщина, де Ви лишили рідні хати і рідні душі; де могили Ваших дідів і прадідів; де Вам і Вашим матерям співано тужливу українську колискову пісню; де Вам грали радісно великодні дзвони рідних церков; де Ви гордо ступали під шумом січових та сокільських прапорів, — у страшній, невисказаній недолі, у безмежнім горю.

Нахабний сусід, ненаситний ворог огнем і мечем найшов на нашу країну, з чужою, а в сім числі й американською помочию, зломив нашу геройську, в своїй посьвяті незрівнану армію; випер її поза Збруч; закував в тяжкі кайдани Ваш рідний народ; посіяв страшним горем Ваш рідний край!

Братя і Сестри! Сотки сіл лежать в попелищах зрівнані зі землею, а сотки тисяч людий, жінок, старців і діточок блукають наче беззахистна звірина під голим небом, живе у земних норах; гинуть масово від холоду, голоду, тифу, червінки і холери. Тисячі людий, чоловіків і жінок, молодців і старців, навіть малих дітий, згинули помордовані озвірілим, одичілим, кровожадним ворогом, і десятки тисяч сиріт остались без куска хліба. Чверть міліона — чуєте! Чверть міліона — сьвідомих селян, міщан, робітників, жінок, студентів, сьвящеників, і т д. між тим і 70—80-літних старців та осьмилітних дітий пігнав ворог у неволю в страшні табори інтернованих та у підземельні казамати, якими засіяна ціла Польща, де вони, сі нещасні мученики за Україну гинуть з голоду, побоїв, ран, знущань, нехлюйства, холоду та хоріб. Найдикша уява не здумає сих мук, які ті мученики терплять в польській неволі за се тільки, що вони сьвідомі Українці; що їх сини служать в українськім війску; що вони бажали волі рідному краєви.

Братя і Сестри! А до сих політичних переслідувань долучив ворог економічне винищуванне нашого народу. Є сотки сіл, де нема одного коня, одної корови, ніодного воза. Є цілі повіти, де нема чим обсіяти піль; де все жниво Ляхи на пни скосили; де тепер уже люди живуть корою з дерев. Всіх українських робітників, зелізничників, почтовиків видалено від праці; лишено на голодову смерть! Українську інтеліґенцію, що не хотіла присягати польському урядови, вигнано зі служби і лишено без кусника хліба.

І духово нас хочуть убити. Українські школи і ґазети замикають; учителів і редакторів держать по тюрмах; українських студентів і студенток виключено цілком від участи у львівських висших школах. Около 1000 українських сьвящеників арештовано і вивезено; а церкви стоять замкнені. Всі читальні, Січи і Соколи замкнено. Українські бібліотеки і друкарні переважно понищено!

Братя і Сестри! Галичина і Холмщина загибають в страшних обіймах лукавого сусіда із заходу. Вони потребують помочі. Перш за все помочі проти голоду і хоріб, — помочі для вдержання людий при життю.

Братя і Сестри! Американські Українці! Вас доля щадила через час усеї війни. Тоді як Ваша рідна країна весь час була стовковиском ворожих війск: Мадярів, Австрійців, Москалів, Німців, Турків та Поляків; тоді як вона перерізана поперек сотками глибоких стрілецьких ровів; подіравлена раз-враз вирвами ґранатів; перепоясена на десятки миль плотом кільчастого дроту; тоді як вона облита кровю, засіяна кістками, засаджена могилами, засипана румовищами і попелищами, Вам доля не дала пізнати страшних досьвідів війни, у якій Ваш рідний край від шести літ загибає в страшних судорогах між життем а смертю. Поспішіть же рідному краєви; своїм рідним селам; своїм матерям і батькам, жінкам і мужам, братям і сестрам; своїм діточкам, яких Ви лишили в краю; своїм рідним, з якими Вас вяже тасама кров і тасама мова — підмогою! Скиньте ся кождий і кожда бодай по долярови на голову, а се дасть сотки тисяч долярів, що буде вже чималою помочию для Вашої нещасної вітчини! Збирайте датки для жертв боротьби за волю для Галичини і Холмщини, та присилайте їх на адресу підписаного „Тимчасового Українського Комітету Помочі Жертвам Війни" у Відні, VIII. Строціґассе 32. Комітет сей заснований за почином і під авторитетом Збору пробуваючих у Відні членів Національної Ради Західної Области Української Народньої Републики, а добродійні фонди зібрані сим Комітетом будуть віддані в цілости і безпосердно до розпорядимости „Українського Горожанського Комітету у Львові", що займаєть ся несеннем помочі жертвам війни в Галичині і Холмщині.

Братя і Сестри! Українці! Нехай сей голос о ратунок знайде відчиненими Ваші уха і Ваші серця! Нехай він не полишить ся без відгомону в ніодній українській душі за океаном! Нехай Ваша рука простягнеть ся до рідної Країни із щедрим датком.

У Відні, 5. падолиста, 1919 р.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ПОМОЧІ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ:

Др. Іван Горбачевський, проф. університету, і б. міністер, голова; **Ілія Семака**, б. посол парл. і сойм., член Нац. Ради, секретар; **др. Кость Левицький**, б. посол і голова Ради Держ. Секретарів; **Лев Левицький**, б. посол парл. і сойм., Член Національної Ради; **др. Олександер Марітчак**, адвокат і Член Національної Ради; **Василь Струк**, директор „Сільського Господаря" у Львові; **др. Льонгин Цегельський**, б. посол парл. і сойм. і б. Держ. Секретар З. О. У. Н. Р.

МІЖНАРОДНИЙ ЗЛОЧИН.

Коли Німці напали були в 1914-тім році на Бельґію, аліянти розголосили перед цілим сьвітом, що Німці допустились страшного міжнародного злочину.

На пропаґанду проти сього міжнародного злочину ужили великих сум гроша і цілої сили своїх державних інституцій.

Ся пропаґанда осягнула успіх. Сьвіт осудив остро німецький міжнародний злочин і тимсамим Німеччина програла морально, заки ще програла військово. Однак по невдачі моральній вона ішла вже, хоч поволи але певно, до невдачі військової, бо щораз більше у сьвіті ворогів здобувала а приятелів тратила.

Такогосамого злочину як допустилась Німеччина на Бельґії в 1914-тім році, допустилась Польща на Галицькій Україні в 1918-тім році.

А властиво Польща допустилась ще гіршого злочину, бо Німеччина зробила се з військових причин і на час війни, а відбудована аліянтами Польща напала на Галицьку Україну для забору і поневоленя народу, а притім допускалась таких злочинів над нападеним народом, перед якими блїднуть злочини німецькі в Бельґії, а яким рівні є хиба розбої турецькі над народом вірменським в Малій Азії.

Що польський напад на народню републику Галицької України є нечуваним міжнародним злочином в нових часах, про се нема найменьшого сумніву, **але треба зробити дуже широку і всесторонну пропаґанду, аби цілий цивілізований сьвіт дізнав ся про нього і пізнав його як слід, а потім, аби видав на нього свій моральний засуд.**

Хто зробить сю пропаґанду?

Хто представить сей міжнародний злочин перед цивілізованим сьвітом?

Хто спонукає той сьвіт, аби видав засуд на той нечуваний злочин?

Се мусять зробити Українці, бо за них того ніхто другий не зробить.

Наші братя в Галицькій Україні того не зроблять, бо вони тепер є під ляцьким ярмом, як були в часї війни Бельґійці під німецьким а Вірмени під турецьким ярмом. Але повинні се зробити **Українці американські і канадійські** Вони мають змогу се зробити, бо вони вільні; мають повну свободу рухів і не є знищені війною. Доля післала їх за море через нужду в їх рідним краю, а історія звеліла їм нині стануть в обороні того покиненого, бідного і невільного краю.

Український Народний Комітет в Злучених Державах приготовив широку оборонну акцію нападеної Галицької України в надходячім 1920-тім році.

Приготовив богато видавництв, над якими працюють в Америці і в Европі, аби цивілізованим народам показати і виявити злочин, якого допускалась Польща на Галицькій Україні давнійше, і якого допускає ся тепер, по новім нападі.

Аби осягнути великий успіх, мусять взятись до праці всі Українці в Злучених Державах і в Канаді. Всі мусять доложити свого труду і гроша для сеї боротьби. Всі мусять станути разом з Українським Народним Комітетом, як одна громада, незломна і непобідима.

Лише спільними зусилями побідимо ворога-злочинця.

Лише спільною працею і загально-народним оподаткованем осягнемо се, що були осягнули аліянти при помочі міліонів тоді, як Німці напали були на Бельгію.

Поможемо нашим братям зі старого краю побити Польщу-наїзницю морально, а тимсамим прискоримо і цілковиту повну та остаточну побіду над нею нашому народови.

Бо наша кривда ще далеко більша ніж була кривда народу бельгійського, але не треба мовчати.

Треба кричати! Бо сьвіт не дивить ся на біль і терпінє, але на того, хто того болю не хоче терпіти і кричить.

Треба сьвіт переконати і змусити, аби став по стороні справедливости і подав нападеному народови помічну руку.

Треба сьвітови показати, що поти у сьвіті не буде спокою, поки будуть творитись такі злочини як напад на галицьку Україну.

І треба сьвітови показати, що український нарід не стерпить того злочину; що він ужиє всіх способів проти того злочину; та що він мусить той злочин зломити.

ЗАПИСКИ.

З розмови про большевицький промисл.

Казав один не-большевик:

— Люди сьміють ся з большевицької Московщини і кажуть, що большевики в ній знищили цілий промисл, який застали. А дивіть, як вони розвинули промисл у фабриках паперових гроший! Жадна держава не має таких великих засобів паперових гроший як большевицька Московщина! Кажуть, що вже не рахують там гроший, а тільки на вагу беруть. А якийсь хитрий Малорос, кажуть, як прийшов з України в Московщину, а не мав доста гроший, аби заплатити за обід, то потримав їх над парою з капусти і так додав їм ваги. Потім вже міг за обід заплатити 4 фунти рублїв, хоч, здавало ся, не мав більше як два фунти.

А на то каже большевик:

— От не сьмійте ся з нашого промислу, бо нема чого! Ви кажете, що большевики розвинули високо промисл паперових гроший, але скажіть мені, що ті гроші варта?!!

Окровавлені руки музиканта.

Приятелі Падеревского (видно, що має приятелів, але вони не ліпші від нього), кажуть, що як його усунено з премієрського крісла, то він вертаєть ся до фортепяна. Кажуть, відвик вже від гри і тяжко йому буде грати, але біда його змушує тарахкати на старість по фортепянових клявішах. Вправді має ще віллю у Швайцарії і великі фарми в Каліфорнії, все вартости на пів міліона долярів, але усе те мало для бувшого міністра і бувшої міністрихи. Тож мусить ще грати, а люди мусять слухати і дивитись на се.

Але нам якось тяжко повірити, аби пан Іґнаци ішов тепер грати перед публику зі своїми окровавленими руками.

Він же провадив війну і розбої проти Галицької України, проти Білоруси і проти Литви. Все те ділось під його проводом; він ще й у шляхотськім соймі в Варшаві підпирав і боронив ті напади і розбої на сусідних народах. За нього і під його проводом Польща теж доконувала протижидівських погромів.

Падеревскі відійшов з Варшави з окровавленими руками і він їх не повинен ніде публично показувати, бо крови з них не змиє і другі йому вкажуть на людську кров на його руках.

Поляки боять ся міжнародної Висли.

Поляки протестують проти постанови мирової конфернеції, аби Висла була міжнародною рікою. Вони боять ся самого слова „міжнародний". Боять ся, аби Висла не стала соціялістичною та не затопила соціялізмом цілої Польщі. Бо що тоді зробить польська шляхта?!!! Деж їй прийдеть ся панувати, як нарід сам собою стане правити?

І в воді є страхи на Ляхи.

Є мундури але не ріжкаті.

Телеграма з Европи доносить, що уряд „найяснейшей ржечипосполітей польскей" закупив в Голяндії 150.000 старих військових мундурів для польської армії.

Коли Польща заплатила за мундури, то Голяндія добре вийшла, бо не потребувала палити лахів і буде мати ще й на тютюн для жовнірів, але що зроблять Поляки з мундурами без ріжкатих шапок. Прецінь польський жовнір, як не має рогів, то не є польським жовніром, таксамо як диявол без рогів не є дияволом але підробленим чортом. Без рогів польське війско готове стратити дияволського духа, а се дуже небезпечне для відбудованої небіжки Польщі.

Може польські „дами" зарадять в біді в той спосіб, що подошивають польські роги. Як може бути штукована „найяснейша ржечпосполіта", то чому не могли би бути і роги штуковані!...

„Нема Польскі без Ґаліциї!"

Заки Падеревскі відійшов з Варшави, то ще гукав у своїй працальній промові в шляхотськім соймі, що нема Польщі без Галичини.

Як нема то нема. Полякам може се не дає спати, але Українців се так обходить як торічний сніг.

Може собі наприклад якийсь турецький паша або бей сказати, що і Туреччини нема без Галичини. Та нехай собі не буде!

Що нас обходить Польща або Туреччина! Що нас обходить, чи вони є без Галичини ,аби чи їх нема.

Добре, що Галичина є без Польщі.

Добре, що Галичина може істнувати соб іспокійно без Польщі; а як Польщі не буде, то ще спокійнійше, бо ніхто її не буде нападати, ані грабити, ані рабувати.

То не вина Галичини, що Польща без неї не може жити. Але Галичина може без Польщі жити і хоче і буде.

ПОЛЬСЬКИЙ ВАРВАРСЬКИЙ НАЇЗД НА МОНАСТИР ОО. ВАСИЛІЯН В ЖОВКВІ.

Ось ще один образок для ілюстрації поведення новочасних Гунів, а саме грабіж монастира оо. Василіян в Жовкві і Крехові польськими наїзниками. По заняттю Жовкви польськими війсками рішили Поляки, розуміючи дуже добре значінне жовківського монастира для Українців, знищити сей культурний осередок, а саме через знищенне печатні та переплетні. І так дня 7. серпня с. р. прибув до монастира оо. Василіян в Жовкві якийсь Доліґовскі з Варшави з повітовим командантом жандармерії в Жовкві, Кручком, і заявив заступникови ігумена, що з припоручення міністерства війни має зареквірувати монастирську друкарню та переплетню. На жаданне о. Пелеха, аби виказав ся письменним наказом реквізиції відповів, що такого в нього немає і щойно по довших торгах показав такий приказ, кажучи, що його видано на підставі доносу польської жандармерії і ґен. Карніцкого. На питанне, чи дадуть реквізиційний квіт, відповів з усьміхом, що оо. Василіяни одержать інвентар забраних річий. Про заплату не було і бесіди. Інвентар списаний в присутности заступника ігумена був тільки поверховний, бо не було в ньому зовсім забраних дрібних знарядів. Рівночасно заявив Доліґовскі, що від сеї хвилї вступ до друкарні і переплетні оо. Василіянам заборонений; робітників занятих в переплетні віддалив, а біля будників поставив сторожу з приказом нікого не впускати, а передівсім оо. Василіян. Сейчас на другий день почали відмонтовувати і пакувати машини, а до опакования ужили аркушів молитвослова для молодіжи, мимо устних спротивів до повітової команди жандармерії.

В той спосіб знищено цілий наклад 50.000 примірників шкільного молитвослова і около 20.000 молитвослова для католицької родини. Мимо спротиву отворено витрохом монастирську столярню і забрано столярського матеріялу на пакованне машин вартости около 1000 корон. Замкнено для монастира і церкви електрику і дзсі її не отворено, хоч електричний завод, а головно акумулятори потребують безвпинної опіки фахового електротехніка. Забрано річи, які ніяк не можна підтягнути під наказ реквізиції друкарні та переплетні, а саме: рури від водопроводів, запасні части бензинового мотору від молотілки, ведра до ношення води, прасу до копіовання з канцелярії, столи, шафи і т. д. Докладний реєстр зарабованих річий є неможливий, бо від 7. серпня вступ до будинків друкарні та переплетні заборонений. Після вивезення зрабованих річий запечатано будинки друкарні і переплетні, склад готових друків і електричний завод. Рівночасно запечатано експедицію книжок і Доліґовскі великодушно заявив, що має право спалити всі книжки, а тільки тому, що се релігійні книжки, оставляє сї, які вже готові.

Як гарно розвивалась культурно-просьвітна праця оо. Василіян в Жовкві, найлучше пізнати з того, що коли 25 літ тому назад була тільки одна стара друкарська машина і то поміщена в старій дзвіниці а відтак в будинку, переробленім зі стайні, то в послідньому часі було вже 5 великих і 2 малі друкарські машини, які від 1913 р. поміщені були у величавім будинку по вимогам гиґієни. Видано 120 чисел бібліотеки, деякі по 2 і 3 томи, в сотках тисячах примірників, церковно-народне письмо „Місіонар" в 20.000 до 30.000 примірників; видано вишивки і все те, почавши від машин забрали новочасні Татари; дім друкарні знищили, а готові акруші або спалили або знищили. Із переплетні забрали 17 машин, всі прилади до найкрасших оправ книжок, а книжки, які були в роботі, знищили. Вартість цілого підприємства оцінили знавці на щонайменьше 1½ міліона корон. В дома забрали архів і домашний музей; цінні фелони, срібні богато золочені чаші, образи, плащеницю, гафтовану золотом руками Домни Александри жінки волоского господаря з 1472 р.; підручну бібліотеку отців, нові лексікони і проповіди великої вартости все те враз зі шафами. Кромі того усього забрали біле, постіль, столи крісла, ліжка та лямпи. По виході сих Гунів виглядав цілий монастир гірше стайні.

Тесаме стало ся з монастирем в Крехові. Як звісно, вивезено всіх оо. Василіян до таборів інтернованих і щойно недавно випущено деяких на волю.

ПОДОРОЖНИЙ,

Ей, стрівайте, чоловіче,
Звідкіль Бог вас тут несе?
На спині у вас є річи...
Прошу, вибачте за се,
Певне ходите без праці,
Бо тепер тяжкі часи —
Безробітних бачу вранці
Повні села і лїси...

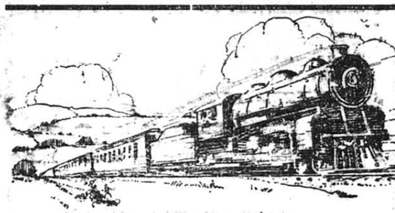
Чи ви чули, чоловіче,
Пополудни у селї
Мужики скликають віче?
Прийдуть всі — старі й малі
На велику хлопську раду,
Щоби край свій боронить,
Бідним дати хліб, пораду,
Й ворогів без жалю бить!...

А по вічу, чоловіче,
Щоби скинути ярмо —
Ми запишемось до Січи
І за край свій помремо!
Як один ми згинем в полі,
Нам не буде вороття —
Але дітям сьвітло волі
Ми дамо на все життя!...

Що на се ви, чоловіче?
Гадку дайте нам свою!
— „Красше глянуть смерти в вічі,
Полягти в сьвятім бою, —
Ніж неволю довш терпіти!
Ось вам думонька моя.
Прощавайте-ж, рідні діти, —
Куди Січ — туди і я!"...

Ол. Неприцький-Грановський.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

Богдан Лепкий.

МИ ВІРИМО.

Як ранком на весну іде по полі
Якийсь вітрець, що будить і кріпить,
Так і на нас повіяв вітер волі,
Бажання прояв нас: хочем жить!

Ми хочем жить: Хоч попелом, димами,
Руїною покрив ся рідний край,
Хоч „вічную" співать вже над нами,
Ми віримо, що йде, що йде наш май.

О, він прийде! Прийде до нас конечно,
Гроби пахучим квіттєм прибере,
Ми віримо глибоко й безконечно,
Що правда і добро і наш народ не вмре!

ЯК ПОВОДЯТЬ СЯ ЛЯХИ З НАШИМИ ПОЛОНЕНИМИ.

I.

Т. М., родом з Боратина, повіт Броди, росказує, що на вістку про український успіх під Городком (перерване моста), Поляки страшенно катували наших полонених, — по 25 буків гусаком. Літом дозволяли ходити по дворі до 7. години. На розказ „до бараків" ставало по трох польських жовнірів в дверях і немилосерно били полонених канчуками. Кров текла полоненим з голови і з плечий. Я і мій товариш попали в голодову горячку. Але замісць поліпшення харчу нас відіслали до заведення для божевільних, де ми перебули місяць при знущанню божевільних. Коли горячка уступила, нас відіслали до шпиталю. В шпиталі ми тяжко хорі лежали цілий час на голих дошках. Зі шпиталю вдалось мені стечи під конець мая і дістатись до наших через польські лінії під Бродами. Коли мене зловили вдруге над Збручем, я був сьвідком такої події: **Трьом українським полоненцям наказав польський поручник викопати яму і там безборонних розстріляв.**

II.

І. Н., літ 25, родом з Лопушни, повіт Волове, Закарпатська Україна, служив при Січових Стрільцях від 1914 р., розказував таке: В часї польсько-української війни я був в ляцькій неволї двома наворотами. Перший раз вдалось менї втечи зі Львова, а тепер з Перемишля. Мого команданта А. Кузьмича я бачив в Перемишлї, обдертого, без сорочки, в польськім полонї. Сам я дістав ся в полон під Галичем 9. червня с. р. з 15 товаришами. Обрабованих та обдертих завезено нас до Перемишля. По дорозї нас безвинно побивали Ляхи до крови; били по 50 буків. Страшні відносини в ляцькій неволї дотично поживи. З початку давали нам на 3-ох людий один бохонець хлїба, опісля 1 бохонець на 6-тьох. Один кусник француського сухаря на 4. Через дві недїлї не видавано ніякого хлїба ні сухарів. Пожива складалась: із зелениии рано і на обід; на вечер з березового чаю. Наслїдок сього був такий, що по пяти днях 1500 (ц 5000) людий відійшло хорих до шпиталю, а решта хорих ізза недостачі місця лишила ся в бараках вмираючими. Вмирало по 40 до 50 людий денно і трупів в ночи вивозили на кладовище. Вступ до табору для рідні був заборонений, хиба підкупством вдавалось кому дістатись до табору. Звичайно польські жовнїри крали і розділювали принесені полоненим річи поміж себе, а людий проганяли; ще дуже часто і побили добре. Пригадую собі ще оськаку подію: В таборі ще хороба так дуже не лютувала, хоч пожива була зла. Люди вибрали делеґатом одного стрільця, який мав запротестувати проти такої поживи. Протест сей був названий почином революції, а що революцію треба здушувати, то протестуючому дано 25 буків, а поживу ще зменьшено. Коли люди жалувались на се лїкареви табору, він сказав, що тодї щойно накаже поліпшенне харчу, коли по 30 людий буде відходити до шпиталю.

Богдан Лепкий.

КОЛИБ НЕ ВІРА.

Колиб не віра, що усе на сьвіті
Якусь ідею має, має ціль,
Що і хробак живе не даром в цьвіті,
Недаром мушка чує радість й біль;

Колиб не віра, що усе в природі
Держать якісь невідомі права, —
Людині уміли дуже жити годі,
Не видержала людська голова.

А так: працюй! Працюй і сподівай ся,
Що всьо йде до красшого іде,
А хоч життє важке, ти не жахай ся,
До раю стежечка вузка веде!

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, подає до відома, що річний мітінґ відбудеть ся в четвер, 1. січня 1920 р. Кождий член має явити ся на сей мітінґ, щоби було можна вибрати добрих урядників. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Будеть ся збирати по 30 цнт. на календарі. Кождий член мусить виріпати свої довги. Нових членів будеть приймати за половину вступного. — А. Козира, секр.

НОВІСТЬ! ЧИТАЙТЕ!

А. БАХ.

ЦАР-ГОЛОД

Переклав Микола Залізняк.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Др. А. Крістенсен.

З ФІЛЬОЗОФІЇ ПОЛІТИКИ

Переклав Михайло Лозинський.

ЦІНА 65 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

NEW YORK, N. Y.

Український Театр під зарядом Д. Медова, при участи славної артистки Р. С. Соловієвої з перворядною трупою, зложеною з 30 людий, відограє в Українськім Народнім Домі, 217 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, слідуючі штуки: 1) в четвер, дня **25. грудня „СУЛАМІВ"** або **„ДОЧКА ЄРУСАЛИМУ"**, оперета в 4. діях і в 8. відслонах. 2) В суботу, дня **27. грудня „МАЗЕПА"**, історична драма. 3) В неділю, дня **28. грудня „ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ"**. Початок кождого представленя точно о годині 8.15 вечер. Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт. Каса отворена від години 7-мої вечером. Просить ся о як найчисленнійшу участь. — ЗАРЯД.

JERSEY CITY, N. J.

В неділю, дня 4-го січня 1920 р. відбуде ся представлене театральне **„СВАТАННЯ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ"** і **„ВИВОРОЖИЛА"**, в церковній гали в Джерзи Сіти, Н. Дж., о годині 7-мій вечером. Вступ 50 центів. Дохід для братства Провидіня. 154-56

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В ШІКАГО І ОКОЛИЦІ!

В неділю, 28. грудня с. р., відбудеть ся **ВСЕНАРОДНЄ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ** в Wicker Park Hall, Норт Евеню, близько елевейтра. Віче се скликає Всеукраїнський Окружний Комітет на се, щоби запротестувати проти 25-літної неволі східної Галичини. Віче розпічнеть ся о годині 2-гій пополудни. На вічу буде збірка на поміч у старім краю. На се віче має прибути кождий, у кого жиє чувство для рідного краю. — КОМІТЕТ.

СТІННИЙ КАЛЕНДАР в трох красках з артистично намальованим образом в трох красках Б. Хмельницького і козацької старшини в Києві, з точно означеними сьвятами цілого року, коштує всего 35 ц. Він повинен окрашувати кожду українську хату, клюб і товариство. 4 штуки за $1.00. Треба агентів. 151св55

INTERNATIONAL SALES CO.,
Sta. D., Box 122, New York, N. Y.

ВІЧА І ЗБОРИ.

ПОКЛИК ДО РОДИМЦІВ ХОДАЧКОВА МАЛОГО, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ.

Дорогі Родимці!

Надійшла хвиля критична і тяжка для наших рідних в старім краю, в нашім рідним селі. Богато бідних вдів і сиріт ходять голі і босі, винуждені бідою і не мають жадної помочи ні звідки, щоби хто утер їм слези.

Родимці Ходачкова Малого зібрали ся на нараду в неділю, 7. грудня 1919 р. в Укр. Н. Домі в Ню Йорку і порадили ся, щоби зібрати якусь поміч для свого села. На внесене Гринька Томкового згодились всі і зараз зложили жертви слідуючі добродії: Петро Приймак 25, Ілько Тураш 25, Василь Балабан 25, Іван Балабан 25, Федько Мандзюк 20, Ксеня Глуха 20, Гринько Панків 10, Федько Сенів 10, Микола Сенів 10, Микола Корабель 10, Іван Леськів 10, Микола Гловацький 10, Іван Скудзінський 10, Іван Грицишин 10, Антін Вівчар 5. Разом 225 дол. Гроші 225 дол. зложені на руки Комітету.

Дорогі Родимці! Нововибраний Комітет звертає ся з просьбою до Вас всіх, щобисьте невідмовили милостині для тих всіх бідних, котрі звертають ся до нас о поміч. Беріть собі примір з других сіл. Наше село зістало через війну цілком знищене, лишилось кілька хат, як Вам відомо всім, ні церкви, ні школи, нарід голий, босий, голодний. Дорогі Родимці! Ми кождий свій родині можемо помочи, а хтож тим бідним сиротам поможе котрих батьки зістали убиті на війні, а матери померли від тифу. Ви знаєте дуже добре вже тепер з листів, що наші люди не мають де мешкати, а мешкають по льохах та ямах, голі, босі, голодні і вижидають від нас помочи. Дорогі Товариші! Ми скликуємо збори на 4. січня 1920 р. в Укр. Н. Домі в Ню Йорку і просимо всіх з села Ходачкова Малого прибути на збори де обговоримо ширше справу. Дорогі Товариші і Товаришки! Хто з Вас не може явитись на зборах 4-го січня 1920 р., а має охоту дати якусь лепту на поміч сиротам, прошу прислати до Петра Приймака, 258 Ave. B, межи 15. а 16. ул., Ню Йорк. 151,154

ЗА КОМІТЕТ:
Петро Приймак, Федько Мандзюк, Іван Балабан.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь)

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на корабли кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

ЗМІНА АДРЕСИ.

Моя теперішна адреса є: Rev. JOHN HUNDIAK, The Nixon, Butler, Pa. 153-54

Посилайте гроші своїй родині до краю тільки через Американсько-Українське Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 822 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Пошукую свого брата **ІВАНА СПРИШКО,** з села Гірного, пов. Стрий, Галичина. Тому пять літ назад перебував в Канаді. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO SZCZUR, R. F. D. No. 3 Box 117, Wendel, Pa. 153-55

Пошукую в важній справі стриєчну сестру **ПОЛЮ МАКСИМОВИЧ** з Грималова, повіт Скалат, Галичина. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить зголосити ся до: PETER MAKSYMOWICH, 2228 Meredith St. Philadelphia, Pa. 153-55

Пошукую **ГАВРИЛА ҐУРАЛЬНОГО,** з Пляуча, повіт Березів, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: GABRIEL GURALNY, 715 Free St., Syracuse, N. Y. 153-54

Пошукую свого шваґра, **ІВАНА ПРИЙМАКА,** з села Цаповець, повіт Заліщики. Приїхав з Канади до стейтів тому два роки. Маю для него лист з краю від його батька. Він сам або хто про него знає, зволить зголосити ся до: JAKIW WANDIAK, 124 Greenwich St., New York, N. Y. 53-5

Пошукую свого батька **ДМИТРА МАЙДАНИКА,** або стрика **ЯКОВА МАЙДАНИКА,** з міста Тлустого, пов. Заліщики, Галичина. Хтоби з шановних Родимців про них знав, або вони самі, зволять написати під адресою: STEFAN MAJDANYK, Praha I, Linkarsska ul. 8, p. III, Cesko Slovenska Republ., Europe. 153-54

Пошукую **КОСТЯ РИБАКА,** з села Мозолівка, повіт Підгайці, Галичина. Має перебувати в Ню Йорку. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: HARRY KARABA, 15 Drummont Pl., P. O. Toronto, Ontario, Canada. 154-55,1

Де є **ДМИТРО ВЛАДИКА** зі Стремень, повіт Жовква, Галичина. Пошукує його брат Владика Михайло Якимів. Його адреса: WLADYKA MICHAL, No. M. 5631, S. Giowanni, Waldarno, Arezzo, Italia. 154

Де є **НАСТУНЯ КАРАСЬ,** замужна Могаляс, з міста Товстого, повіт Скалат, Галичина. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить зголосити ся до: NATALIA KARAS, 26 Poplar St., Plains, Pa. 153-55

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одиноке українське товариство в Америці що має шифкарти до краю і з краю до Америки. Адреса American Ukrainian Bureau, Inc., 822 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Хто знає, де живе під сю пору **ІВАН ЦЬОКАН,** зі Сторонибаб, повіт Золочів, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить писати під адресою: PHILIP DERKACZ, Wien X., Ukrainische Sammelstelee, Laerstrasse, Austria, Europe. 154

ВАЖНЕ ДЛЯ ЖЕНЩИН В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Л. ВИШНЄВСЬКА,

диплъомована акушерка в краю й Америці, з 20-літним досьвідом, перепровадилась на 18 Mercer Street, напроти Сіти Гол. Телефон 918W Montgomery. Порада даром. 148с14

НА ПРОДАЖ „Кенді Стор" з кімнатами мешкальними, добрий прихід, чесна нагода. Причина продажи вдоволить кождого. Голоситись під число 428 E. 14th St., New York City. 151-1

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Український Червоний Хрест в Америці.

До ряду істнуючих вже українських організацій в Америці вступає ще одна організація, іменно Український Червоний Хрест, організація цілком гуманітарна. Такої організації між американськими Українцями ще не було, хоч час від часу робилися ріжні спроби покликати її до життя. Тепер вона стає перед українською іміґрацією як довершений факт.

Головою Українського Червоного Хреста в Америці є др. Володимир Сіменович, український лікар в Шікаґо, старий заслужений діяч на американській Україні. Др. Сіменович повернув щойно зі своєї подорожи по Канаді, де на вічах толкував потребу такої організації між Українцями. Українська іміґрація в Канаді щира прихилилася до плянку такої організації і обіцяла дати щедру фінансову поміч. Треба сподіватись, що й українська іміґрація у Злучених Державах прихильно віднесеться до своєї нової інституції.

Задачею Українського Червоного Хреста в Америці, котрий поширяє свою акцію на Злуч. Держави і Канаду, буде спішити з лікарською помочию старому краеви. Покищо його акція буде обмежатися лише на ті українські землї, що находяться під польською окупацією, бо доставити всяку поміч на землї по другій стороні кордону є тепер майже неможливо. Український Червоний Хрест буде збирати жертви від української іміґрації на закупно медикаментів, а також буде мати нагляд над ратунковою акцією економічною, котра має проявитися в виді висилки старої і нової одїжи для наших братів у старім краю. В справі такої помочи голова У. Ч. Хреста має видати відозву до української іміґрації в північній Америці. Відозва має бути підписана головою У. Ч. Хреста, українською місією у Злучених Державах і Українським Народним Комітетом в Америці, котрий тепер поширив свою діяльність також і на Канаду.

В справі спільної акції в несенню помочи старому краеви відбулися минувшого вівтірка наради в домі У. Н. Комітету в Ню Йорку. В нарадах брав участь також др. Володимир Сіменович. Щоби запомогову акцію поширити якслїд, Український Червоний Хрест — як вже згадано попередно — має видати відозву до цілої іміґрації. Крім того кожда орґанізація має видати окрему відозву до своїх членів, щоб вони поспішили з грошевою помочию. Жертви будеться висилати на дві адреси: до Українського Народного Комітету або впрост на руки д-ра Сіменовича, де хто забажає, або де кому буде вигіднійше.

Заряд У. Ч. Хреста буде видавати місячний вістник, який буде одержувати даром кожда організація і часопись та кождий жертводавець. Там будуть звіти з діяльности У. Ч. Хреста і звіти фінансові, а також буде подане імя і грошева сума кождого жертводавця. Знова місцем, де будеться посилати старі і нові убрання, буде правдоподібно Філядельфія. Про всьо то компетентні круги повідомлять незабаром іміґрацію через часописи.

Зелїзниці будуть звернені в приватні руки.

Президент Вілсон проклямував постанову правительства Злучених Держав звернути всї зелїзниці в приватні руки 1-го марта 1920 року. Зорґанізоване робітництво взагалї, а зелїзничі робітники зокрема, є проти постанови правительства і домагається, щоби правительство задержало у своїх руках зелїзниці раз на все.

Президент Американської Федерації Праці, С. Ґомперс, скликує на слїдуючий понедїлок делеґатів зелїзничих орґанізацій на специяльну нараду до Вашінґтону, щоби обговорити справу переходу зелїзниць в приватні руки. Також мається піднести і порішити важне питанне, а іменно, яку акцію повести проти ухвали сенату, котрий в другім читанню приняв проект сенатора Кумінса, що заявляється проти страйків на американських зелїзницях. Американська Федерація Праці хоче повести рішучу боротьбу проти того законопроекту.

Делеґати специяльної зелїзничої наради у Вашінґтоні в понедїлок зажадають підвишки платнї для зелїзничих робітників, так як дороженя харчів і инших річий потрібних до життя не понизилась. У ходї зелїзничої справи треба очікувати важних подій, а можливо навіть і страйку.

Справа прогібіції в Ню Джерзи.

Питанне про прогібіцію в стейті Ню Джерзи прибирає якусь властиву форму. Новоибраний губернатор, що має незабаром перебрати управу стейту, скликав наради демократичних сенаторів до Нюарку і там нараджувано ся над найпекучійшими справами. Порішено також справу прогібіції. Один сенатор заявив, що має вже готовий проект, аби прогібіцію в стейті до якогось степеня уневажнити, бодай остільки, щоби можна продавати легкі вина і пива.

Форд підвисшає платню

Нюйорський „Таймс" доносить на основі незаперечених слухів, що заряд автомобілевої фабрики „Форд Мотор Компани" в Дітройт, Мішіґен, задумав піднести в лїтнім сезоні платню своїм робітникам з 6 на 8 долярів денно. Се буде мінімальна платня робітника у Фордовій фабриці, а максимальна буде доходити до 12 долярів денно за 8 годин праці. У автомобілевих заводах Форда працює під сю пору 52.000 робітників. Рівночасно з тим заряд фабрики носиться з гадкою понизити цїну автомобілїв свого виробу. Є також поголоски, що рівночасно з піднесенням платнї на наименьше 8 долярів денно, заряд фабрики хоче зменьшити години праці з 8 на 6.

Віче в Нескегонінґ.

В недїлю, 28. грудня 1919, о год. 2-гій попол. відбудеться січове віче в ґімназіяльній сали в Нескегонінґ, Пенн. На вічу буде промовляти атаман Бойко від Січий і також один представник від У. Н. Комітету з Ню Йорку. Справа пекуча. Нарадитись треба, як орґанізувати свої сили для боротьби з ворогами. Приходїть всї!